
Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2016:18

Verksamhetsberättelse 2015 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamhetsberättelsen 2015 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Utskottet föreslår att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelsen för 2015 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Verksamhetsberättelsen

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar har den 9 juni 2016 beslutat om verksamhetsberättelse för 2015. Ansvarsnämnden har överlämnat verksamhetsberättelsen till kyrkomötet.

Bakgrund

Ansvarsnämndens ställning

Av 4 kap. 8 § i kyrkomötets arbetsordning följer att Tillsyns- och uppdragsutskottet bl.a. ska bereda till kyrkomötet överlämnad verksamhetsberättelse från Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Det finns ingen bestämmelse om att Ansvarsnämnden ska avge en verksamhetsberättelse. Syftet med bestämmelsen i arbetsordningen är att det ska finnas en ordning för att ta emot och behandla verksamhetsberättelsen om en sådan överlämnas till kyrkomötet.

Ansvarsnämnden för biskopar ska självständigt fullgöra den uppgift som anges i 10 kap. 8 § kyrkoordningen, nämligen att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst. Härtill ska nämnden enligt bestämmelserna i 8 kap. 8 § i kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval. När kyrkoordningen tillkom framhölls att Ansvarsnämndens självständiga ställning innebär att kyrkomötet och andra rikskyrkliga organ inte får lägga sig i hur de enskilda ärendena ska hanteras i nämnden. Det finns inte heller utrymme för någon annan generell reglering av nämndens verksamhet än den som finns i kyrkoordningen (CsSkr 1999:3 sidorna 2–378). Någon granskning av hur Ansvarsnämnden fullgjort sitt uppdrag är inte avsedd att ske från kyrkomötets sida.

Verksamheten 2015

I verksamhetsberättelsen för 2015 redovisas Ansvarsnämndens sammansättning, sammanträden och arbete. Nämnden anger att dess verksamhet liksom tidigare varit inriktad på att avgöra inkomna ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Inriktningen är att medianåldern för avgjorda ärenden inte bör överstiga fyra månader för tillsynsärenden och två månader för ärenden om behörighetsprövning inför biskopsval.

Vidare redovisas i verksamhetsberättelsen att det under året inkommit 18 ärenden. 13 av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, ett avsåg behörighetsprövning inför biskopsval, ett avsåg remisser och tre var av administrativ karaktär. Nämnden avgjorde under året tolv av dessa ärenden.

Antalet inkomna ärenden var dubbelt så många som under 2014. Nämnden anser att det finns skäl att anta att antalet ärenden under 2016 kommer att bli något mindre i förhållande till antalet ärenden 2015.

Behov av översyn av bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Av verksamhetsberättelsen framgår att Ansvarsnämnden under året har uppmärksammat att användandet av sociala medier har påverkat anmälningens karaktär. Vissa sådana ärenden har föranletts av biskopars tillsynsåtgärder med anledning av prästers uttalanden i och användande av sociala medier medan andra har föranletts av biskopars användande av dessa medier. Uttalanden har i en del fall misstolkats vilket har fått negativa konsekvenser, såväl för berörda parter som för Svenska kyrkan i stort. Förhållandet har även uppmärksammat av biskopsmötet och av Svenska kyrkan på nationell nivå. En policy för användning av sociala medier i tjänsten antogs redan 2011 och uppdateras för närvarande. Ansvarsnämnden anser det vara av vikt att följa utvecklingen på området.

Ansvarsnämnden redovisar att den under året även har haft anledning beröra frågan om hanteringen av ärenden där präster har ansökt om att återfå behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst, i fall då prästen tidigare på egen begäran har förklarats obehörig. Nämnden konstaterar att en översyn av det nuvarande regelsystemet pågår genom initiativ inom kyrkokansliet.

Ansvarsnämnden konstaterar vidare att tillsynsuppdraget avseende biskopar är delat mellan nämnden och biskopsmötet. Nämnden avser att under 2016 sammanträffa med biskopsmötet för att diskutera gränsdragningsfrågor och andra frågor kring det delade tillsynsuppdraget.

Ansvarsnämnden ser, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelsen 2015 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Avsikten med behandlingen av verksamhetsberättelsen är inte att det ska ske någon prövning av Ansvarsnämndens verksamhet. Kyrkomötet har inte heller att ta ställning till om nämndens sätt att sköta sitt uppdrag ska godkännas eller inte. Därmed har utskottet inte heller att göra någon värdering, vare sig positiv eller negativ, i fråga om hur verksamheten har bedrivits.

Utskottet finner inga skäl att ta upp någon fråga utifrån Ansvarsnämndens verksamhetsberättelse för 2015.

Uppsala den 28 september 2016

TU 2016:18

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Emilia Lindstrand, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Sven Kerst, Anna Ekström, Sten Elmberg, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Hanna Unger.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Margareta Carlenius, Catharina Erdtman, Kent Karlsson, Stefan Linderås, Bertil Murray, Ingrid Borgström, Helena Nordvall, Kerstin Rossipal, Anna-Lena Carlsson, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist, Helena Björkman och Johan Blix.

Biskoparna Eva Brunne och Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.